Адміністративно-судовий механізм при стягненні готівки та безготівкових коштів у рахунок погашення податкового боргу

Інформуємо, що Верховною Радою України прийнято Закон України від 30 листопада 2021 року №1914-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень» (далі — Закон). Так, з 1 січня 2022 року набирають чинності положення Закону у частині удосконалення процедури погашення податкового щодо удосконалення адміністративно-судового механізму при стягненні готівки та безготівкових коштів у рахунок погашення податкового боргу.

Зокрема, положеннями Закону внесено зміни до пункту 95.5 статті 95 Податкового кодексу України (далі — Кодекс), відповідно до яких керівник (його заступник або уповноважена особа) контролюючого органу зможе приймати рішення про стягнення коштів в рахунок погашення податкового боргу платника податків без обмеження по сумі такого боргу.

Основною умовою для застосування позасудової процедури стягнення є виникнення податкового боргу в результаті несплати платником податків самостійно задекларованих грошових (податкових) зобов'язань, які є узгодженими, не підлягають оскарженню та повинні бути самостійно сплаченими платником або погашеними за допомогою органу стягнення.

Керівник (його заступник або уповноважена особа) контролюючого органу приймає рішення про стягнення коштів в рахунок погашення податкового боргу за таких умов:

податковий борг виник в результаті несплати самостійно задекларованих платником податків сум (без обмежень по сумі),

не сплачується протягом 90 календарних днів, наступних за останнім днем граничного строку сплати узгодженого грошового зобов'язання,

відсутності/наявності у меншій сумі непогашеного зобов'язання держави щодо повернення такому платнику податків помилково та/або надміру сплачених ним грошових зобов’язань, та/або бюджетного відшкодування податку на додану вартість.

У разі наявності непогашеного зобов'язання держави перед платником податків у сумі, що е меншою за суму податкового боргу, рішення про стягнення коштів в рахунок погашення податкового боргу приймається керівником (його заступником або уповноваженою особа) контролюючого органу в межах різниці між сумою податкового боргу та сумою зобов'язання держави.

Рішення про стягнення готівки у рахунок погашення податкового боргу платника податків приймається керівником (його заступником або уповноваженою особа) контролюючого органу за формою, затвердженою додатком 3 до Порядку стягнення готівки, яка належить платникові податків, у рахунок погашення його податкового боргу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2010 року №1244 «Деякі питання реалізації статті 95 Податкового кодексу України» (зі змінами).

Рішення про стягнення коштів платника податків з рахунків у банках у рахунок погашення податкового боргу приймається керівником (його заступником або уповноваженою особа) контролюючого органу за формою, затвердженою наказом Державної податкової служби України від 06.12.2019 № 199 «Про затвердження примірних форм Рішення про стягнення коштів платника податків з рахунків у банках у рахунок погашення податкового боргу; Журналу реєстрації рішень, прийнятих відповідно до статті 95 Податкового кодексу України» (зі змінами).

Звертаємо увагу, що стягнення коштів в рахунок погашення податкового боргу, що виник в результаті несплати донарахованих за результатами контрольно-перевірочної роботи сум грошових зобов'язань, здійснюється, як і раніше, на підставі рішення суду.

Сергій Бабій: Важливо оперативно інформувати платників про податкові новації

Нещодавно в Головному управлінні ДПС у Тернопільській області в. о. начальника податкового відомства Сергій Бабій відповів на запитання додзвонювачів на «гарячу лінію» стосовно нововведень для платників податків у 2022 році.

Надаємо детальні роз'яснення з «перших уст» на найбільш актуальні запитання.

– З 1 січня змінилися рахунки для сплати податків та зборів? Яких саме податків стосується оновлення рахунків? Чи стосується це і ЄСВ? Де знайти нові рахунки?

– Так, з 1 січня військовий збір, податок на додану вартість, податок на прибуток (державної форми власності), акциз, екологічний податок та ренту необхідно сплачувати за новими реквізитами, а рахунки з єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування залишилися незмінними.

До речі, оновлено реквізити рахунків саме для зарахування надходжень окремих податків, які стовідсотково зараховуються до загального фонду Державного бюджету, відкриті на обласному рівні по одному, а не для кожної громади, як це було у 2021 році.

Нові рахунки для платників Тернопільської області можна переглянути на сайті ГУ ДПС у Тернопільській області у спеціальному розділі «Рахунки для сплати платежів».

– Що змінилося у проведенні податкових перевірок?

– Законом України від 30.11.2021 №1914-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень» до підпункту 17.1.17, пункту 20.1 Податкового кодексу України внесено зміни щодо надання права платникам податків, а також контролюючим органам відкрито здійснювати звукозапис, фото-, відеофіксацію (відеозйомку), накопичувати та використовувати таку мультимедійну інформацію під час проведення перевірок.

Підпункт 20.1.9 ПКУ, яким передбачено право контролюючих органів вимагати під час здійснення перевірок від платників податків, що перевіряються, проведення інвентаризації основних засобів, товарно-матеріальних цінностей, коштів, зняття залишків товарно-матеріальних цінностей, готівки, доповнено словами «з використанням інформації та документів щодо результатів такої інвентаризації за наслідками таких перевірок або під час наступних заходів податкового контролю».

Також змінами, що вносяться до пункту 44.5 ПКУ, терміни відновлення втрачених документів при проведенні документальних перевірок з питань перевірки заявленого до відшкодування з бюджету та/або від'ємного значення податку на додану вартість, приводяться у відповідність до термінів проведення таких перевірок, а саме строки проведення зазначених перевірок не переносяться до дати відновлення та надання втрачених документів до перевірки.

Змінами, що вносяться до пункту 73.3 ПКУ, надається право контролюючим органам отримувати на відповідний запит інформацію (пояснення) від платника податків не лише по факту виявленого правопорушення, а й з інших питань, пов'язаних з оподаткуванням, можливими порушеннями у господарській діяльності платника, здійснених операцій.

– Як зареєструвати касира для програмного РРО?

– Суб'єкт господарювання може проводити розрахункові операції на програмному РРО самостійно або визначати уповноважених осіб (касирів).

Особа може здійснювати розрахункові операції на ПРРО з використанням електронного підпису такої особи/електронної печатки суб'єкта господарювання, на якого

зареєстровано ПРРО, після внесення даних про сертифікати до Реєстру програмних РРО за умови дійсності відповідного сертифіката відкритого ключа.

Розрахункові операції на ПРРО можуть проводити лише ті особи, сертифікати електронних підписів та/або печаток яких внесені до Реєстру щодо такого ПРРО.

Дані сертифікатів електронних підписів та/або печаток, що використовуються ПРРО, вносяться до Реєстру програмних РРО на підставі поданих суб'єктами господарювання в електронній формі повідомлень про надання інформації щодо кваліфікованих/удосконалених сертифікатів відкритих ключів, які застосовуються в ПРРО за формою № 5-ПРРО.

Повідомлення можна подати, використовуючи програмне забезпечення Електронного кабінету.

– Маю намір скористатися правом на легалізацію своїх коштів в рамках податкової амністії. Хочу задекларувати ті гроші, які отримував в «конверті». Однак боюся, що податкова потім «нагряне» з перевіркою на те підприємство, де я працював неофіційно.

– Оскільки в рамках податкової амністії контролюючим органом не проводиться податкова перевірка щодо джерела отримання декларантом його доходів, за рахунок яких було одержано (набуто) задекларовані таким декларантом активи, та відомості, що містяться у відповідних одноразових (спеціальних) добровільних деклараціях та доданих до них документах, є конфіденційною інформацією та не підлягають розголошенню без письмової згоди декларанта, відповідно для роботодавців декларантів, які не в повній мірі виконали функції податкового агенту з утримання податків із заробітної плати, немає ризиків щодо проведення перевірок в рамках податкової амністії.

Одноразове (спеціальне) добровільне декларування: база для нарахування збору

Інформуємо, що для декларування щодо нерухомого, рухомого майна, корпоративних прав, цінних паперів, права на отримання дивідендів, процентів інших активів фізичної особи, база для нарахування збору з одноразового (спеціального) добровільного декларування визначається, зокрема, але не виключно, як:

- витрати декларанта на придбання (набуття) об'єкта декларування;
- вартість, що визначається на підставі оцінки майна та майнових прав, фінансових інструментів, інших активів. Оцінка щодо об'єкта декларування проводиться відповідно до законодавства країни, де знаходиться такий актив. Вартість активів, визначена в іноземній валюті, відображається в одноразовій (спеціальній) добровільній декларації у гривні за офіційним курсом національної валюти, встановленим НБУ станом на дату подання декларації;
- номінальна вартість прав грошової вимоги;
- вартість придбання або біржова вартість, дійсна станом на дату подання одноразової (спеціальної) добровільної декларації, корпоративних прав (акцій), які допущені до біржових торгів;
- вартість активу у вигляді дорогоцінних металів, що визначається у перерахунку ваги до закупівельної ціни на дорогоцінні метали, визначеної НБУ станом на дату подання одноразової (спеціальної) добровільної декларації;
- витрати на придбання (набуття) декларантом цінних паперів та інших фінансових інструментів, що не допущені до біржових торгів, та часток (паїв) у майні юридичних осіб або в утвореннях без статусу юридичної особи, інших корпоративних прав або номінальна вартість таких активів, зазначена у відповідних документах.

За власним бажанням декларанта для рухомого майна (крім дорогоцінних металів, транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів, витворів мистецтва,

дорогоцінного каміння (у тому числі органогенного утворення) та виробів з них) базою для нарахування збору може бути самостійно визначена декларантом вартість об'єктів декларування, які знаходяться (зареєстровані) на території України.

Торік понад 14 тисяч жителів Тернопілля задекларували доходи

Свій конституційний обов'язок щодо декларування доходів упродовж 2021 року виконали 14113 жителів Тернопілля, що на 1780 осіб більше, ніж у 2020 році. Про отримані неоподатковані доходи заявили 8272 наших краян. Правом на податкову знижку за цей період скористалися 5841 особа. Загалом декларанти заявили про отримання 896,5 млн грн доходу.

Загальна сума самостійно нарахованих податкових зобов'язань склала 24,1 млн грн податку на доходи фізичних осіб та 4,3 млн грн військового збору.

Найчастіше декларанти заявляли про отримання доходів за договорами спадщини та дарування та продажу рухомого чи нерухомого майна. Громадяни подали відповідно 1621 та 697 таких декларацій. Вони заявили про отримання відповідно 173,7 млн грн та 72,7 млн грн доходів. Про збагачення від здачі в найм майна на суму 14,2 млн грн інформували 378 жителів краю. Доходи, отримані від незалежної професійної діяльності, задекларували 321 особа на суму 25,2 млн гривень.

Ще 263 декларанти повідомили про отримання 31,4 млн грн іноземних доходів. Порівняно з 2020 роком їхня кількість зросла більш ніж у чотири рази.

Найбільші суми податку на доходи фізичних осіб, а це 9,1 млн грн та 5 млн грн визначили громадяни, які отримували подарунки, спадщину та отримували іноземні доходи. Тим, хто отримував доходи від незалежної професійної діяльності та продавав рухоме чи нерухоме майно, нарахували до сплати 4,5 млн грн та 1,3 млн грн податку.

Також статки понад мільйон гривень задекларували 49 наших краян. Загальна сума задекларованого ними доходу склала 609,5 млн гривень. Додатково до сплати їм нарахували 4 млн грн податку на доходи фізичних осіб та 600 тис. грн військового збору.

Варто нагадати, що з січня 2022 року вже стартувала декларaційна кампанія. Відтак громадяни, які у 2021 році отримували доходи, з яких податок не сплачувався, зобов'язані задекларувати їх до 30 квітня включно.

Як працювати з програмним РРО, якщо виникли проблеми з інтернетом?

На період відсутності зв'язку між програмним реєстратором розрахункових операцій (далі – ПРРО) та фіскальним сервером проведення розрахункових операцій суб'єктом господарювання здійснюється в режимі офлайн, що може тривати не більше ніж 36 годин, та не більше ніж 168 годин протягом календарного місяця, із створенням електронних розрахункових документів, яким присвоюються фіскальні номери із діапазону фіскальних номерів, сформованих фіскальним сервером.

ПРРО не може працювати в режимі офлайн після спливу встановлених граничних строків застосування такого режиму суб'єктом господарювання (не більше ніж 36 годин підряд та 168 годин протягом календарного місяця), без наявного невикористаного діапазону, а також за наявності зв'язку між ПРРО та фіскальним сервером.

Під час переведення програмного реєстратора розрахункових операцій в режим офлайн одночасно має бути сформоване електронне Повідомлення про проведення розрахункових операцій у період відсутності зв'язку між програмним реєстратором розрахункових операцій та фіскальним сервером за формою № 4-ПРРО.

При цьому, суб'єкти господарювання (користувачі ПРРО) не формують та не направляють до фіскального сервера Повідомлення за ф. № 4-ПРРО, оскільки воно формується автоматично самим ПРРО при переході в режим офлайн/онлайн.

Тернопільський відділ організації роботи
Організаційно – розпорядчого управління
Головного управління ДПС у Тернопільській області